

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DELEGATURA w ŁODZI

ul. Piotrkowska 120

90-006 Łódź

tel. (42) 636 36 89, fax (42) 636 07 12

e-mail: lodz@uokik.gov.pl

RŁO-410-1/12/TD

Łódź, dnia 31 grudnia 2012 r.

DECYZJA Nr RŁO 60/2012

- I.** Na podstawie art. 10 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania antymonopolowego, w związku z podejrzeniem stosowania przez Stowarzyszenie Taksówkarzy Hallo Taxi Pabianice z siedzibą w Pabianicach oraz Pabianickie Stowarzyszenie Taksówkarzy „Trzy Korony” z siedzibą w Pabianicach praktyki ograniczającej konkurencję,

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za praktykę ograniczającą konkurencję na lokalnym rynku przewozu osób taksówką na terenie miasta Pabianic działanie Stowarzyszenia Taksówkarzy Hallo Taxi Pabianice z siedzibą w Pabianicach oraz Pabianickie Stowarzyszenie Taksówkarzy „Trzy Korony” z siedzibą w Pabianicach polegające na zawarciu porozumienia ograniczającego konkurencję, poprzez ustalenie jednolitych cen za usługi przewozu osób taksówką w zakresie tzw. opłaty początkowej oraz terminu wejścia w życie zmian cen i **nakazuje się zaniechanie jej stosowania.**

- II.** Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy, po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania antymonopolowego, w związku z podejrzeniem stosowania przez Stowarzyszenie Taksówkarzy Hallo Taxi Pabianice z siedzibą w Pabianicach oraz Pabianickie Stowarzyszenie Taksówkarzy „Trzy Korony” z siedzibą w Pabianicach praktyki ograniczającej konkurencję,

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

nakłada się na:

- 1) Stowarzyszenie Taksówkarzy Hallo Taxi Pabianice z siedzibą w Pabianicach **karę pieniężną**, płatną do budżetu państwa, w wysokości **1.795 zł** (tysiąc siedemset dziewięćdziesiąt pięć złotych) z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zakresie opisanym w pkt I sentencji niniejszej decyzji,

- 2) Pabianickie Stowarzyszenie Taksówkarzy „Trzy Korony” z siedzibą w Pabianicach **karę pieniężną**, płatną do budżetu państwa, w wysokości **1.825 zł** (tysiąc osiemset dwadzieścia pięć złotych) z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zakresie opisanym w pkt I sentencji niniejszej decyzji.

III. Na podstawie art. 77 ust. 1 w związku z art. 80 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, ze zm.) oraz art. 263 § 1 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, ze zm.) w związku z art. 83 powołanej na wstępie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy,

– **działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:**

postanawia się obciążyć:

- 1) Stowarzyszenie Taksówkarzy Hallo Taxi Pabianice z siedzibą w Pabianicach **kosztami niniejszego** postępowania w sprawie stosowania praktyki ograniczającej konkurencję, w kwocie **28,25 zł** (słownie: dwadzieścia osiem złotych 25/100) oraz **zobowiązuje się** Stowarzyszenie Taksówkarzy Hallo Taxi Pabianice z siedzibą w Pabianicach do ich zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji,
- 2) Pabianickie Stowarzyszenie Taksówkarzy „Trzy Korony” z siedzibą w Pabianicach **kosztami niniejszego** postępowania w sprawie stosowania praktyki ograniczającej konkurencję, w kwocie **22,60 zł** (słownie: dwadzieścia dwa złote 60/100) oraz **zobowiązuje się** Pabianickie Stowarzyszenie Taksówkarzy „Trzy Korony” z siedzibą w Pabianicach do ich zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Uzasadnienie

W toku postępowania wyjaśniającego (sygnatura akt RŁO-400-29/11/TD) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – zwany dalej: „Prezesem Urzędu” – ustalił, że są podstawy do podejrzenia, iż Stowarzyszenie Taksówkarzy Hallo Taxi Pabianice z siedzibą w Pabianicach oraz Pabianickie Stowarzyszenie Taksówkarzy „Trzy Korony” z siedzibą w Pabianicach zawarły niedozwolone porozumienie ograniczające konkurencję na lokalnym rynku przewozu osób taksówką na terenie miasta Pabianic w zakresie wysokości cen oraz terminu ich wejścia w życie. Powyższe postępowanie zostało wszczęte w związku z badaniem lokalnych rynków usług taksówkarskich w miastach wojewódzkich i powiatowych województw łódzkiego i świętokrzyskiego, w zakresie stanu konkurencji na tych rynkach (sygn. akt RŁO-401-1/09/TD).

W związku z powyższym, Prezes Urzędu wszczął w dniu 11 maja 2012 r. z urzędu **postępowanie antymonopolowe**, w związku z podejrzeniem stosowania przez Stowarzyszenie Taksówkarzy Hallo Taxi Pabianice z siedzibą w Pabianicach (zwane dalej: „ST Hallo Taxi”) oraz Pabianickie Stowarzyszenie Taksówkarzy „Trzy Korony” z siedzibą w Pabianicach (zwane dalej: „PST Trzy Korony”) praktyki ograniczającej konkurencję na lokalnym rynku przewozu osób taksówką na terenie miasta Pabianic, polegającej na zawarciu porozumienia ograniczającego konkurencję, poprzez ustalenie jednolitych cen za usługi

przewozu osób taksówką w zakresie tzw. opłaty początkowej oraz terminu wejścia w życie zmian cen, co stanowi naruszenie zakazu określonego w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

ST Hallo Taxi oraz PST Trzy Korony zostały zawiadomione o wszczęciu ww. postępowania (dowód: karty Nr 99-100).

Pismem z dnia 18 maja 2012 r. (data doręczenia: 30 maja 2012 r.) PST Trzy Korony ustosunkowało się do przedstawionych zarzutów (dowód: karty Nr 102-103).

PST Trzy Korony oświadczyło, że decyzje w zakresie zmian taryf za usługi przewozu osób podejmowane były przez stowarzyszenie samodzielnie, bez konsultacji i niezależnie od innych podmiotów działających na lokalnym rynku. Zarząd PST Trzy Korony nie uzgadniał z podmiotami konkurencyjnymi podejmowanych decyzji ani sposobu ich realizacji, nie podejmowano również żadnych form skoordynowanych działań mających na celu współdziałanie z podmiotami trzecimi w zakresie podwyżki cen. Podstawą do podjętych działań była wyłącznie analiza sytuacji ekonomicznej poszczególnych przedsiębiorców zrzeszonych w PST Trzy Korony – znaczny wzrost kosztów paliwa (od ok. 3,40 zł do 6,00 zł) i innych kosztów. PST Trzy Korony jako pierwsze zdecydowało o wprowadzeniu zmian cen i opłat. Decyzja ta była poprzedzona długą dyskusją – członkowie PST Trzy Korony obawiali się, że wprowadzając podwyżki jako pierwsi na rynku, przestaną być konkurencyjni.

PST Trzy Korony podniosło również, że oferta cenowa członków tego stowarzyszenia jest „najdroższa” i nie sposób zgodzić się, iż różnice w stawkach cen między PST Trzy Korony a konkurencją są nieznaczące. Zdaniem PST Trzy Korony stawki te różnią się znacznie i różnice te mają szczególne znaczenie przy dłuższych trasach. Regularne korzystanie z taksówek zapewne jest bardziej opłacalne u konkurencji niż u członków PST Trzy Korony.

PST Trzy Korony wskazało, że wprowadzenie opłaty początkowej w wysokości 8 zł zostało wyliczone przez członków stowarzyszenia jako koszt dojazdu powiększony o cenę średnio 1 litra paliwa. PST Trzy Korony przypuszcza, iż konkurencyjne stowarzyszenia w podobny sposób dokonały kalkulacji, wynika to bowiem z przyjętej w tym zakresie powszechnie stosowanej praktyki. Zbieżność czasowa przewzorcowania taksometrów przez taksówkarzy z innych stowarzyszeń wynika nie z jakiegokolwiek formy porozumienia, a z narzucenia terminu przez Obwodowy Urząd Miar w Zduńskiej Woli. Taksówkarze nie mieli wpływu na ten termin. Wolą członków PST Trzy Korony było wprowadzenie podwyżek od 15 kwietnia 2011 r., termin ten jednak został zweryfikowany przez terminy wyznaczone przez Obwodowy Urząd Miar. Członkowie konkurencyjnego stowarzyszenia z terenu Pabianic dokonali zmian taryfowych dopiero po decyzji PST Trzy Korony, dostosowując swoje stawki do tych wprowadzonych wcześniej przez PST Trzy Korony.

PST Trzy Korony zauważyło, że fakt, iż niezrzeszeni przedsiębiorcy prowadzący usługi przewozowe taksówką również zdecydowali się na wprowadzenie podwyżek cen, świadczy o tym, iż podwyżki wprowadzone przez konkurujące stowarzyszenia nie miały znamion zмовы cenowej, a spowodowane zostały wyłącznie czynnikami obiektywnymi.

Pismem z dnia 28 maja 2012 r. (data doręczenia: 5 czerwca 2012 r.) do przedstawionych zarzutów ustosunkowało się ST Hallo Taxi (dowód: karty Nr 104-106).

ST Hallo Taxi oświadczyło, iż ST Hallo Taxi i PST Trzy Korony są wobec siebie silnymi konkurentami i nigdy nie występowały pomiędzy tym stowarzyszeniami żadne porozumienia w jakiegokolwiek kwestii w zakresie świadczonych usług. Jednocześnie ST Hallo Taxi wskazało, iż wprowadzenie przez to stowarzyszenie zmian w wysokości tzw.

opłaty początkowej stanowiło reakcję na pozyskaną nieoficjalnie informację o podjętych przez PST Trzy Korony działaniach zmierzających do wprowadzenia zmian w zakresie stawki opłaty początkowej. Działania te polegały na udaniu się poszczególnych taksówkarzy zrzeszonych

w konkurencyjnym PST Trzy Korony do Obwodowego Urzędu Miar w Zduńskiej Woli celem przewzorcowania taksometrów (czyli dostosowania ich do podwyższenia stawek). Uzyskana przez ST Hallo Taxi informacja o przeprowadzonym przez konkurencyjny podmiot działaniu (dokonanie przewzorcowania taksometrów) stanowiła podstawę do stwierdzenia, iż taksówkarze zrzeszeni w PST Trzy Korony będą stosować za świadczone usługi przewozu zmienione stawki. W rzeczywistości, członkowie konkurencyjnego stowarzyszenia pomimo przewzorcowania taksometrów nie wprowadzili przy świadczeniu usług zmienionych stawek, lecz wstrzymali wcielenie tej decyzji w praktyce poprzez tymczasowe stosowanie rabatów. ST Hallo Taxi nie posiadało wiedzy o praktyce stosowania rabatów przez członków PST Trzy Korony.

Następstwem pozyskania przez ST Hallo Taxi informacji o przewzorcowaniu taksometrów było podjęcie przez władze ST Hallo Taxi decyzji o podwyższeniu stawki opłaty początkowej. ST Hallo Taxi podkreśliło, że decyzja ta była reakcją na opisane wyżej działanie podjęte przez konkurencyjny podmiot i odzwierciedlała wolę dostosowania się do powstałej na lokalnym rynku przewozu osób sytuacji w zakresie stosowanych nowych stawek.

W celu realizacji podjętej przez ST Hallo Taxi decyzji zrzeszeni w nim taksówkarze również udali się do Obwodowego Urzędu Miar celem dokonania przewzorcowania taksometrów. Po dokonanych przewzorcowaniach taksówkarze ST Hallo Taxi zaczęli stosować w zakresie świadczonych usług przewozu zmienione stawki. ST Hallo Taxi podkreśliło jednocześnie, że zrzeszeni w nim taksówkarze są uprawnieni do pobierania opłat za świadczone usługi w wysokości niższej niż wprowadzone mocą decyzji władz stowarzyszenia. Taka konstrukcja stwarza dogodne warunki do powstania wewnętrznej konkurencji cenowej pomiędzy poszczególnymi członkami ST Hallo Taxi.

Zdaniem ST Hallo Taxi powstanie sytuacji, w której wprowadzenie zmienionych stawek w zakresie opłaty początkowej przez członków ST Hallo Taxi i PST Trzy Korony nastąpiło niemalże równocześnie, było spowodowane faktem natychmiastowej reakcji ST Hallo Taxi na zmiany dokonane przez PST Trzy Korony, a także możliwością dokonania przewzorcowania w krótkim okresie (1-2 dni) z uwagi na stosunkową niewielką liczbę członków stowarzyszenia. Gdyby ST Hallo Taxi było liczniejsze, to przeprowadzenie działań związanych z przewzorcowaniem taksometrów wszystkich członków wymagałoby znacznie dłuższego czasu, co dałoby efekt w postaci opóźnienia wprowadzenia zmian cen przez ST Hallo Taxi w stosunku do faktycznego momentu wprowadzenia zmian cen przez PST Trzy Korony. Nie zachodziłaby wówczas zdaniem ST Hallo Taxi sytuacja stwarzająca podstawy do podejrzenia stosowania praktyk ograniczających konkurencję.

Pismem z dnia 8 listopada 2012 r. Prezes Urzędu zawiadomił strony o zakończeniu zbierania materiałów dowodowych w sprawie (dowód: karta Nr 145).

Prezes Urzędu ustalił, co następuje:

ST Hallo Taxi jest stowarzyszeniem wpisanym do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji i publicznych zakładów opieki zdrowotnej Krajowego Rejestru Sądowego pod nr 0000064903. Statutowym celem ST Hallo Taxi jest

inicjowania i popieranie przedsięwzięć zmierzających do zapewnienia prawidłowego działania, związanego z wykonywaniem usług taksówkarskich (dowód: karty Nr 20-23).

ST Hallo Taxi działa na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach (t.j. Dz.U. z 2001 r., Nr 79, poz. 855) oraz na podstawie przyjętego statutu. Posiada osobowość prawną. Stowarzyszenie realizuje cele m.in. poprzez: współpracę i wzajemną pomoc członków stowarzyszenia, wykonywanie usług poprzez radio-taxi, prowadzenie działalności szkoleniowej. (dowód: karta Nr 10-11)

Zgodnie z Regulaminem ST Hallo Taxi, kierowcom (członkom stowarzyszenia) zabrania się m.in. pobierania opłat wyższych, niż ustalonych przez ST Hallo Taxi (dowód: karta Nr 19).

ST Hallo Taxi posiadało na dzień 14 września 2011 r. (*tajemnica przedsiębiorcy*) członków (dowód: karty Nr 29-32).

PST Trzy Korony z siedzibą w Pabianicach („Stowarzyszenie”) jest wpisane do rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej Krajowego Rejestru Sądowego pod nr KRS 0000018911. (dowód: karta Nr 44 i 71).

PST Trzy Korony posiada osobowość prawną. Statutowym celem PST Trzy Korony jest ochrona interesów zawodowych członków stowarzyszenia, stworzenie bezpiecznych warunków pracy członków stowarzyszenia. Stowarzyszenie realizuje cele m.in. poprzez: udzielanie członkom stowarzyszenia porad i pomocy w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej, działania zmierzające do polepszenia warunków pracy oraz zwiększenia bezpieczeństwa jej wykonywania przez członków stowarzyszenia. (dowód: karta Nr 65)

Stowarzyszenie obsługuje sieć radiofoniczną do realizacji zleceń telefonicznych. (dowód: karta Nr 44 i 69)

PST Trzy Korony posiadało na dzień 14 września 2011 r. (*tajemnica przedsiębiorcy*) członków (dowód: karty Nr 73-74).

W kwietniu 2011 r. miała miejsce zmiana cen stawek taryfowych za świadczone przez członków ST Hallo Taxi usługi. Zgodnie z oświadczeniem ST Hallo Taxi inicjatywa zmiany stawek cen i opłat wypływa spontanicznie od członków stowarzyszenia i poprzedzona jest nieformalnymi rozmowami na ten temat między członkami stowarzyszenia. Zagadnienia zmian stawek wchodzi do porządku obrad walnych zebrań członków stowarzyszenia, w ramach wolnych wniosków. W zależności od ustaleń poczynionych w tym zakresie podczas obrad walnego zebrania członków, Zarząd ST Hallo Taxi podejmuje decyzję (na drodze uchwały) co do wysokości nowych stawek cen i opłat oraz działania w zakresie harmonogramu wprowadzenia zmian w życie (ustalenie terminu i organizacja kolejności czynności związanych z przeskalowaniem taksometrów – w porozumieniu z Urzędem Miar, ustalenie daty wejścia w życie nowych stawek i cen). Koszty przeskalowania taksometrów w 2011 r. poniosło stowarzyszenie. Stowarzyszenie zleca ponadto wykonanie druków samoprzylepnych cenników umieszczanych w pojazdach, pokrywa również związane z tym koszty. Ustalone ceny mają charakter stawek maksymalnych. Kierowcy-członkowie Stowarzyszenia uprawnieni są do udzielania rabatów w wysokości indywidualnie ustalonej w negocjacjach z klientem w zakresie od 5% do 50% (z postępem co 5 punktów procentowych) (dowód: karta Nr 8).

Również w przypadku PST Trzy Korony zmiana w zakresie stawek taryfowych miała miejsce w kwietniu 2011 r. Zgodnie z oświadczeniem PST Trzy Korony inicjatywa zmiany

stawek cen i opłat wypływa spontanicznie od członków stowarzyszenia i poprzedzona jest nieformalnymi rozmowami na ten temat między nimi. Zagadnienia zmian stawek wchodzi do porządku obrad walnych zebrań członków PST Trzy Korony. W zależności od ustaleń poczynionych w tym zakresie podczas obrad walnego zebrania członków, zarząd stowarzyszenia podejmuje decyzję co do wysokości nowych stawek cen i opłat oraz działania w zakresie harmonogramu wprowadzenia zmian w życie (ustalenie terminu i organizacja kolejności czynności związanych z przeskalowaniem taksometrów – w porozumieniu z Urzędem Miar, ustalenie daty wejścia w życie nowych stawek i cen). Koszty przeskalowania taksometrów ponoszą indywidualnie członkowie stowarzyszenia. Stowarzyszenie zleca wykonanie druków samoprzylepnych cenników umieszczanych w pojazdach, pokrywa również związane z tym koszty (dowód: karta Nr 44).

Stawki cen usług przewozu taksówką osobową świadczonych przez przedsiębiorców zrzeszonych lub współpracujących z ww. organizacjami, po uwzględnieniu zmian cen w 2011 r., przedstawia Tabela 1. Stawka tzw. opłaty początkowej (w tym za pierwszy kilometr) w okresie poprzedzającym zmianę cen w kwietniu 2011 r. wynosiła – w przypadku zarówno PST Trzy Korony, jak i ST Hallo Taxi – 6,50 zł. (dowód: karta Nr 45, 87-88, 95-97).

Tab. 1. Stawki cen usług przewozu taksówką w Pabianicach po zmianach w kwietniu 2011 r.

Taryfa	ST Hallo Taxi	PST Trzy Korony
opłata pocz., pierwszy km	8,00	8,00
następny km w taryfie I	2,40	2,50
następny km w taryfie II	3,60	3,75
następny km w taryfie III	4,80	5,00
następny km w taryfie IV	7,20	7,50
postój 1h	40,00	36,00

(Dowód: karty Nr 8, 41, 44, 75)

Zgodnie z przedstawionymi dokumentami pierwsze udokumentowane dyskusje na temat zmiany stawek cen za usługi przewozowe taksówką prowadzone były przez członków stowarzyszenia podczas obrad walnego zebrania PST Trzy Korony w dniu 16 marca 2011 r. W dniu 12 kwietnia 2011 r. miały miejsce obrady Zarządu PST Trzy Korony, w trakcie których określono harmonogram wizyt członków stowarzyszenia w Obwodowym Urzędzie Miar w Zduńskiej Woli celem legalizacji przewzorcowania taksometrów. Wyznaczono również wtedy datę rozpoczęcia jazdy według nowych stawek na dzień 22 kwietnia 2011 r. (dowód: por. Tab. Nr 2). (dowód: karta Nr 63)

Zgodnie z przedstawionymi dokumentami pierwsze udokumentowane dyskusje na temat zmiany stawek cen za usługi przewozowe taksówką prowadzone były przez członków ST Hallo Taxi podczas obrad zebrania członków stowarzyszenia w dniu 22 marca 2011 r. Następnie Uchwałą Zarządu Nr 3/2011 z dnia 20 kwietnia 2011 r. ustalono nowe stawki opłat za usługi przewozowe taksówką świadczone przez członków stowarzyszenia. (dowód: por. Tab. Nr 2)

Zgodnie z oświadczeniem złożonym przez członków Zarządu ST Hallo Taxi, w ramach stowarzyszenia nie ustalono zasady, zgodnie z którą faktyczne rozpoczęcie stosowania nowych stawek cen miałyby nastąpić dopiero po przewzorcowaniu taksometrów

przez wszystkich członków stowarzyszenia. Tym samym każdy z członków rozpoczął stosowanie nowych cen po od razu po przewzorcowaniu użytkowanego przez siebie taksometru. ST Hallo Taxi zleciło wykonanie samoprzylepnych cenników do pojazdów użytkowanych przez członków stowarzyszenia najprawdopodobniej 15 kwietnia 2011 r. (mogło to być dzień wcześniej lub dzień później). W dniu 18 kwietnia 2011 r. zamówione samoprzylepne cenniki z nowym układem taryf zostały odebrane od wykonawcy przez Pana Jacka P. Wydawanie ich kierowcom rozpoczęło w tym samym dniu. Cenniki te stanowią obowiązkowe wyposażenie taksówek. Kontrola wydruków z kas fiskalnych wskazanych przez kontrolujących przykładowych trzech przedsiębiorców, członków stowarzyszenia (Edward C., Jerzy M., Zdzisław P.) wykazała, iż jeden z tych przedsiębiorców (Zdzisław P.) rozpoczął stosowanie nowych stawek cen w dniu 18 kwietnia 2011 r. o godz. 20:28, kolejni: 21 kwietnia 2011 r. (Jerzy M.) oraz 22 kwietnia 2011 r. (Edward C.) (dowód: karty Nr 93-94).

Tab. 2. Zestawienia dat dokonywania kolejnych czynności związanych ze zmianą stawek taryf.

Daty czynności dot. zmian cen	ST Hallo Taxi	PST Trzy Korony
pocz. dyskusji wewnętrznej	22.03.2011 (protokół zebrania członków – dowód: karta Nr 33)	16.03.2011 (walne zebranie, dowód: karta Nr 49)
podjęcie decyzji	20.04.2011 (Uchwała Zarządu Nr 3/2011 – dowód: karta Nr 36)	12.04.2011 (obradę Zarządu, koordynacja wyjazdów do Urzędu Miar – dowód: karta Nr 63)
zamówienie cenników	ok. 15.04.2011 (oświadczenie Zarządu – dowód: karta Nr 93)	zamówienie 15 lub 18.04.2011 (oświadczenie przedsiębiorcy realizującego zlecenie druku cenników);
odebranie cenników	18.04.2011 (oświadczenie Zarządu – dowód: karta Nr 93)	odebranie kilka dni przed datą wystawienia faktury: 20.04.2011 r. (oświadczenie Zarządu – dowód: karta Nr 86)
okres przewzorców.	18-22.04.2011 (dowód: karty Nr 93, 138-144)	14-22.04.2011 (rabaty do końca procesu przewzorcowywania – oświadczenie – dowód: karty Nr 86, 138-144)
pocz. faktycznego stosowania	od 18.04.2011 stopniowo przez kolejnych taksówkarzy (dowód: karty Nr 93, 95-97)	22.04.2011 jednocześnie (oświadczenie, protokół obrad zarządu – dowód: karty Nr 63 i 86)

PST Trzy Korony dysponowało samoprzylepnymi cennikami uwzględniającymi nowy układ taryf kilka dni przed wystawieniem faktury za usługę druku, tj. przed 20 kwietnia 2011 r. W okresie od 14 kwietnia 2011 r. do 21 kwietnia 2011 r. włącznie, tj. w okresie przewzorcowywania taksometrów, wszyscy taksówkarze, którzy już przewzorcowali taksometry na nowe stawki, pobierali opłaty za przewóz osób w dotychczasowej wysokości, tzn. stosowali rabat w wysokości 15% naliczany od wskazanej na liczniku i naniesionej na paragon (dowód: karta Nr 86).

W piśmie z dnia 19 lipca 2012 r. ST Hallo Taxi wskazało, iż informację o działaniach podjętych przez PST Trzy Korony w zakresie przewzorcowania taksometrów powzięło z wiadomości przekazywanych pomiędzy taksówkarzami zrzeszonymi w konkurencyjnych

podmiotach, znajdujących się pomiędzy sobą i spotykających się na postojach zlokalizowanych na terenie miasta Pabianic. ST Hallo Taxi ponownie podkreśliło, iż podjęło decyzję o zmianie stawek cen (w szczególności stawki opłaty początkowej) wyłącznie w reakcji na zaobserwowane działania (przewzorcowanie taksometrów) zrealizowane przez podmiot konkurencyjny (dowód: karta Nr 114).

W odpowiedzi na prośbę Prezesa Urzędu Naczelnik Obwodowego Urzędu Miar w Zduńskiej Woli przekazał (w piśmie z dnia 11 lipca 2012 r.) informacje charakteryzujące procedury poprzedzające i towarzyszące czynnościom polegającym na zmianie układu taryf w taksometrach (przewzorcowania) i legalizacji taksometrów. Celem przeprowadzenia ww. czynności wnioskodawca składa stosowny wniosek (podpisany własnoręcznie) oraz formularz ustalenia opłaty. Po dokonaniu wpłaty do kasy urzędu wystawia się pokwitowanie wpłaty. Następnie dokonywane są w siedzibie urzędu czynności sprawdzające urządzenia (taksometru) oraz pojazdu, następuje wydruk stawek (dotychczasowych) i zerwanie cech zabezpieczających (plomb). W usunięciu cech zabezpieczających dokonywana jest (przez zewnętrzny podmiot komercyjny działający na zlecenie wnioskodawcy) usługa zmiany stawek taryfowych. Po dokonaniu ww. czynności następuje ponowny wydruk stawek (nowych), po czym nanoszone są na taksometr cechy zabezpieczające (plomby), dokonuje się również wpisu nowych stawek na drugą stronę dokumentu świadectwa legalizacji w stosownych rubrykach. W przypadku legalizacji ponownej taksometru (dokonywanej obowiązkowo w ustalonych cyklach) wydaje się świadectwo legalizacji. Powyższa procedura odbywa się w ciągu jednego dnia. Wnioski o przeprowadzenie ww. czynności składane są indywidualnie w siedzibie urzędu, nie jest możliwe przyjęcie jednego wniosku zbiorczego (dotyczącego wielu podmiotów dla wielu taksometrów). W przypadku zamiaru przeprowadzenia zmian układu taryf (przewzorcowania) w taksometrach większej liczby wnioskujących podmiotów wymagane jest zgłoszenie tego faktu do Obwodowego Urzędu Miar w terminie 1-3 tygodni przed planowanym terminem przewzorcowania. Pojedynczy wnioskodawcy obsługiwani są na bieżąco. (dowód: karty Nr 111-112 oraz 138).

Taksówkarze zrzeszeni w PST Trzy Korony dokonywali w siedzibie Obwodowego Urzędu Miar w Zduńskiej Woli czynności związanych z przewzorcowaniem taksometrów w dniach (dowód: karty Nr 138-144):

- 14 kwietnia 2011 r. (1 osoba),
- 15 kwietnia 2011 r. (32 osoby),
- 21 kwietnia 2011 r. (7 osób),
- 22 kwietnia 2011 r. (1 osoba),
- 26 kwietnia 2011 r. (2 osoby – również legalizacja ponowna).

Taksówkarze PST Trzy Korony rozpoczęli faktyczne stosowanie nowych stawek taryfowych w dniu 22 kwietnia 2012 r.

Taksówkarze zrzeszeni w ST Hallo Taxi dokonywali w siedzibie Obwodowego Urzędu Miar w Zduńskiej Woli czynności związanych z przewzorcowaniem taksometrów w dniach (dowód: karty Nr 138-144):

- 18 kwietnia 2011 r. (1 osoba),
- 19 kwietnia 2011 r. (1 osoba – dokonano również legalizacji ponownej),
- 20 kwietnia 2011 r. (1 osoby - dokonano również legalizacji ponownej)
- 21 kwietnia 2011 r. (27 osoby),

- 22 kwietnia 2011 r. (17 osób).

Do dnia 15 kwietnia 2011 r. przewzorcowania taksometrów dokonało ok. 70 proc. taksówkarzy zrzeszonych w PST Trzy Korony przy braku zrealizowania tych czynności po stronie ST Hallo Taxi. Na dzień 22 kwietnia 2011 r. przewzorcowania taksometrów dokonało ok. 87 proc. taksówkarzy zrzeszonych w PST Trzy Korony oraz ok. 89% taksówkarzy zrzeszonych w ST Hallo Taxi. Łącznie w kwietniu 2011 r. przewzorcowania taksometrów dokonało w siedzibie Obwodowego Urzędu Miar w Zduńskiej Woli ok. 91 proc. członków PST Trzy Korony oraz ok. 89 proc. członków ST Hallo Taxi.

W Obwodowym Urzędzie Miar w Zduńskiej Woli zrealizowano również wnioski złożone przez piętnastu taksówkarzy niezrzeszonych z ww. stowarzyszeniami i świadczących usługi przewozu na terenie Pabianic (dowód: karty Nr 143-144):

- w dniu 22 kwietnia 2011 r. (7 osób),
- w dniu 4 maja 2011 r. (1 osoba),
- w dniu 10 maja 2011 r. (1 osoba),
- w dniu 26 maja 2011 r. (1 osoba),
- w dniu 31 maja 2011 r. (1 osoba),
- w dniu 14 czerwca 2011 r. (1 osoba),
- w dniu 27 czerwca 2011 r. (3 osoby),
- w dniu 22 lipca 2011 r. (1 osoba).

Zgodnie z informacjami uzyskanymi w toku postępowania wyjaśniającego w przypadku kilku osób (przewoźników) zrzeszonych w ST Hallo Taxi przewzorcowań taksometrów dokonano w urzędach miar w Łodzi lub Piotrkowie Trybunalskim (dowód: karty Nr 93).

Na dzień 11 lipca 2012 r. w rejestrze aktualnych licencji na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie usług wykonywania transportu drogowego taksówką osobową na terenie Gminy Miasta Pabianice figurowało 148 osób. (dowód: karta Nr 110)

ST Hallo Taxi osiągnęło w 2011 r. przychód z prowadzonej działalności w wysokości (*tajemnica przedsiębiorcy*) zł. (dowód: karta Nr 122).

PST Trzy Korony osiągnęło w 2011 r. przychód z prowadzonej działalności w wysokości (*tajemnica przedsiębiorcy*) zł. (dowód: karta Nr 129 i 131).

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów należy do dziedziny prawa publicznego. Jako taka chroni interes ogólnospołeczny. W świetle art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów „ustawa określa warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów.” W czasie postępowania i przy wydawaniu decyzji Prezes Urzędu jest tym samym rzecznikiem interesu publicznego. W rozstrzyganych przez Prezesa Urzędu postępowaniach zasadnym jest zatem ustalenie, czy nastąpiło naruszenie interesu publicznoprawnego. Interes publiczny w postępowaniu administracyjnym nie jest pojęciem jednolitym i stałym. Publicznoprawny charakter ustawy oznacza, że nie wszystkie

zachowania przedsiębiorców i ich związków, nawet formalnie podlegające literze prawa, uzasadniają uruchomienie przewidzianych przez nią instrumentów.

Takie stanowisko prezentuje Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, m.in. w wyrokach z dnia 28 maja 2001 roku (sygn. akt XVII Ama 82/00) i z dnia 4 lipca 2001 roku (sygn. akt XVII Ama 108/00). Znalazło ono również potwierdzenie w orzeczeniach Sądu Najwyższego, który w wyroku z dnia 29 maja 2001 roku (sygn. akt I CKN 1217/98) stwierdził, że publiczny charakter ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów powoduje, iż znajduje ona zastosowanie tylko wówczas, gdy zagrożony lub naruszony jest interes publiczny, polegający na zapewnieniu właściwych warunków funkcjonowania rynku gospodarczego. Każde bowiem działanie wymierzone w mechanizm konkurencji godzi w interes publiczny w rozumieniu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2008 roku, III SK 40/07, *OSNP 2009/19-20/272*). „Rynek funkcjonować może prawidłowo wówczas, gdy zapewniona jest możliwość powstania i rozwoju konkurencji. Ustawa chroni zatem konkurencję jako zjawisko o charakterze instytucjonalnym” (Uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2001 roku, sygn. akt I CKN 1271/98).

Zachowanie przedsiębiorców należy oceniać z punktu widzenia celów ustawodawstwa antymonopolowego, a mianowicie, gdy może ono wywołać skutki w postaci wpływu na ilość, jakość, cenę towarów lub zakres wyboru dostępny konsumentom lub innym nabywcom (Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2008 roku, sygn. akt III SK 2/08). Ochrona konkurencji, jako mechanizmu funkcjonowania gospodarki, dokonywana jest nie tylko ze względu na interes innych przedsiębiorców, którzy wskutek stosowania praktyk antykonkurencyjnych pozbawieni są możliwości skutecznego konkutowania na rynku. Praktyki ograniczające konkurencję godzą w ostatecznym wymiarze w interes odbiorców, a tym samym w dobrobyt konsumenta (ang. *consumer welfare*), poprzez pozbawienie odbiorców końcowych korzyści wynikających z konkurencji takich jak: większy wybór, lepsza jakość, niższe ceny oraz większa innowacyjność produktów i usług oferowanych na rynku (Decyzja Prezesa UOKiK z 2 listopada 2010 roku nr RPZ 26/2010; Decyzja Prezesa UOKiK z 15 czerwca 2011 roku nr RPZ 7/2011; Decyzja Prezesa UOKiK z 25 lipca 2011 roku nr DOK 6/2011).

W niniejszej sprawie uczestnikom prowadzonego postępowania antymonopolowego postawiony został zarzut zawarcia porozumienia ograniczającego konkurencję określonego w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów polegającego na ustaleniu cen za usługi odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie gminy Częstochowa. Zgodnie z powołanym wyżej przepisem *Zakazane są porozumienia, których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym polegające w szczególności na ustalaniu bezpośrednio lub pośrednio, cen i innych warunków zakupu lub sprzedaży towarów*. Należy stwierdzić, iż niedozwolone porozumienia ograniczające konkurencję dotyczące cen zawsze wywołują niekorzystne działania na rynku, zniekształcając ten rynek lub ograniczając albo eliminując na nim konkurencję. Działania te naruszają więc interes ogólnospołeczny¹. Rozpatrując niniejszą sprawę należy uznać, że ma ona charakter publicznoprawny i może być rozpatrywana na gruncie przepisów prawa antymonopolowego, bowiem wszelkie uzgodnienia dokonywane pomiędzy przedsiębiorcami działającymi na tym samym rynku, będącymi konkurentami zawsze prowadzą do zakłócenia zasad wolnego rynku poprzez ograniczenie, czy wręcz zaniechanie podejmowania działań konkurencyjnych, podczas gdy skutki takich

¹ Wyrok Sądu Najwyższego z 24.07.2003 r., I CKN 496/01, Dz. Urz. UOKiK 2004/1/283.

praktyk odczuwalne są przede wszystkim przez kontrahentów przedsiębiorców, najczęściej konsumentów.

Praktyki ograniczające konkurencję zawsze ujawniają się na określonym rynku właściwym. Zgodnie z art. 4 pkt 8 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, rynkiem właściwym – do którego odnosi się treść art. 5 ust. 1 tej ustawy – jest rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. **Rynkiem w ujęciu produktowym są w przedmiotowej sprawie usługi polegające na zarobkowym przewozie osób taksówką** – stanowiące towar w rozumieniu przepisu art. 4 pkt. 7 ww. ustawy. Powyższe usługi świadczą taksówkarze zrzeszeni w stowarzyszeniach PST Trzy Korony oraz ST Hallo Taxi.

Niezbędnym elementem rynku właściwego jest także jego wymiar geograficzny, oznaczający obszar, na którym warunki konkurencji, mające zastosowanie do określonych towarów są jednakowe dla wszystkich konkurentów. Należy przyjąć, iż **rynkiem w ujęciu geograficznym jest w tej sprawie lokalny rynek obejmujący swoim zasięgiem obszar Miasta Pabianic**. To na tym obszarze koncentruje się bowiem działalność przedsiębiorców w zakresie świadczenia usług przewozu osób taksówką, których świadczeniobiorcami są, w przeważającej części, mieszkańcy Pabianic. Ponadto taksówkarze prowadzący działalność gospodarczą na ww. terenie muszą legitymować się licencją na wykonywanie transportu drogowego taksówką, w której oznacza się miasto Pabianice jako obszar prowadzenia przewozów.

W niniejszej sprawie rynkiem właściwym w rozumieniu art. 4 pkt 9 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest zatem **lokalny rynek przewozu osób taksówką na terenie Miasta Pabianic**.

Powyższy sposób zdefiniowania rynku właściwego jest w pełni zgodny z wcześniejszymi decyzjami Prezesa Urzędu w podobnych sprawach² oraz z orzecznictwem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów³.

Udział stron postępowania w tak zdefiniowanym rynku, biorąc pod uwagę liczbę zrzeszonych w PST Trzy Korony i ST Hallo Taxi taksówkarzy, wynosi (*tajemnica przedsiębiorcy*) %.

Rynek przewozu osób taksówką jest homogeniczny, bowiem świadczone usługi mają standardowy charakter. Dzięki obowiązkowi umieszczania naklejek na szybach taksówek obrazujących obowiązującą w danym stowarzyszeniu taryfę, rynek ten jest wysoce przejrzysty (ewentualna zmowa jest łatwiejsza do utrzymania). Także niewielka liczba uczestników tego rynku (2 stowarzyszenia obejmujące ponad (*tajemnica przedsiębiorcy*) rynku) sprzyja powstaniu na nim kartelu.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić można, że mimo braku barier wejścia na rynek zarówno ekonomicznych jak i administracyjno – prawnych (warunkiem wejścia na rynek jest jedynie posiadanie dopuszczonego do ruchu samochodu osobowego i uzyskanie licencji na wykonywanie transportu drogowego taksówką osobową), na rynku przewozów osób taksówką na terenie Miasta Pabianic istnieją okoliczności ułatwiające zawarcie kartelu.

² Por. decyzja Prezesa Urzędu nr RKR-39/2004 z dnia 30 listopada 2004 r.; Decyzja Prezesa Urzędu nr RKT-29/2005 z dnia 9 maja 2005 r. oraz decyzja Prezesa Urzędu nr RWR-23/2006 z dnia 9 czerwca 2006 r.

³ Wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 10 maja 2006 r., sygn. Akt XVII AmA 13/05.

Stronom postępowania antymonopolowego został postawiony zarzut stosowania praktyki ograniczającej konkurencję, o której mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów*, polegającej na ustaleniu jednolitych cen za usługi przewozu osób taksówką w zakresie tzw. opłaty początkowej oraz terminu wejścia w życie zmian cen. Zauważyć należy, że kartel cenowy uznawany jest w doktrynie prawa za najcięższe naruszenie prawa konkurencji. Elementem, który najsilniej oddziałuje na stosunki konkurencyjne pomiędzy przedsiębiorcami, a jednocześnie wpływa na wybór ofert przez konsumentów jest bowiem cena. Konkurencja w zakresie cen pozwala na utrzymanie ich na możliwym do zaakceptowania przez konsumentów i konkurentów poziomie oraz wymusza na konkurentach wzrost efektywności i redukcję kosztów.⁴

Wyjaśniając podstawę prawną przedmiotowej decyzji należy wskazać art. 6 ust. 1 ustawy *o ochronie konkurencji i konsumentów*, statuujący generalny zakaz zawierania porozumień ograniczających konkurencję. Zgodnie z tym przepisem zakazane są porozumienia, których celem lub skutkiem jest eliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym. Z kolei w świetle art. 4 pkt 5 ww. ustawy, przez porozumienie rozumie się:

- umowy zawierane między przedsiębiorcami, między związkami przedsiębiorców oraz między przedsiębiorcami i ich związkami albo niektóre postanowienia tych umów (art. 4 pkt 5a),
- uzgodnienia dokonane w jakiegokolwiek formie przez dwóch lub więcej przedsiębiorców lub ich związki (art. 4 pkt 5b),
- uchwały lub inne akty związków przedsiębiorców lub ich organów statutowych (art. 4 pkt 5c).

Zgodnie z art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji konsumentów, pod pojęciem przedsiębiorcy należy rozumieć przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, a także: (a) osobę fizyczną, osobę prawną, oraz jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, (b) osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu, (c) osobę fizyczną, która posiada kontrolę, w rozumieniu pkt 4, nad co najmniej jednym przedsiębiorcą, choćby nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jeżeli podejmuje dalsze działania podlegające kontroli koncentracji, o której mowa w art. 13, (d) związek przedsiębiorców w rozumieniu pkt 2.

Przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tj. Dz.U. z 2010 r., Nr 220, poz. 1447 ze zm.) jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Ponadto, zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej przedsiębiorca może podjąć działalność gospodarczą w dniu złożenia wniosku o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej albo po uzyskaniu wpisu do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym. Przepis art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej definiuje działalność gospodarczą jako zarobkową działalność wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie

⁴ E. Modzelewska – Wąchał, *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*. Wydawnictwo Twigger, Warszawa 2002, s. 71.

i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodową, wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły.

Niewątpliwie strony przedmiotowego postępowania antymonopolowego są przedsiębiorcami w rozumieniu przepisu ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jako związki przedsiębiorców, o których mowa w art. 4 pkt 2 ww. ustawy. Zarówno PST Trzy Korony, jak i ST Hallo Taxi są stowarzyszeniami wpisanymi do rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej Krajowego Rejestru Sądowego. Zrzeszają przedsiębiorców będących osobami fizycznymi prowadzącymi działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług przewozowych taksówką. Dla uznania za związek przedsiębiorców wystarczające jest, aby jego członkami byli również przedsiębiorcy⁵. Bez znaczenia w tym kontekście jest, czy związek samodzielnie prowadzi działalność gospodarczą.

Porozumienie

Definicja porozumień, wskazana w przepisie art. 4 pkt 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest więc bardzo szeroka i pozwala na objęcie zakazami wynikającymi z art. 6 ww. ustawy wszelkich form skoordynowanych działań niezależnie funkcjonujących przedsiębiorców. W celu wyeliminowania możliwości obejścia prawa poprzez dokonywanie czynności i działań niespełniających przesłanek umowy cywilnoprawnej uznaje się za porozumienia, jak wskazano powyżej, także **uzgodnienia dokonywane przez przedsiębiorców lub ich związki w jakiegokolwiek formie** (art. 4 pkt 5b ww. ustawy). Istotą tej postaci porozumienia jest koordynacja zachowań przedsiębiorców poprzez świadome współdziałanie, którego celem lub skutkiem jest ograniczenie konkurencji (tzw. praktyki uzgodnione czy tzw. współpraca faktyczna). Koordynacja pozwala bowiem na wyeliminowanie niepewności przedsiębiorców co do przebiegu procesów rynkowych i warunków działania konkurencji⁶. Praktyczna kooperacja pomiędzy przedsiębiorcami zajmuje więc miejsce konkurencji. Decydujące zatem, dla zakazu praktyk uzgodnionych, jest stwierdzenie ograniczenia wolności działania przedsiębiorców przez skoordynowanie ich zachowań, czyli stwierdzenie „działań skoordynowanych” zamiast „działań samodzielnych”⁷.

Podkreśla się w orzecznictwie i doktrynie, że uzgodnienie takie może również nastąpić w przypadku wzajemnej wymiany informacji o przyszłych zachowaniach rynkowych, w oczekiwaniu na osiągnięcie efektu koordynacyjnego⁸. Przyjmuje się, że wystarczy jeżeli z wyprzedzeniem przedsiębiorcy poinformują się wzajemnie o zachowaniu, przez co każdy z nich może planować swoje działanie, polegając na tym, że konkurenci równolegle uczynią to samo⁹. Sąd Pierwszej Instancji (SPI) w Luksemburgu w wyroku z dnia 6 kwietnia 1995 r. wskazuje także, że „wymiana, między konkurującymi przedsiębiorcami, informacji, które mogą być wykorzystane do stworzenia kartelu stanowi praktykę uzgodnioną

⁵ Wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 19.11.1992 roku, XVII Amr 24/92, Orzecznictwo Gospodarcze 1993, z. 1, poz. 7 – E. Modzelewska – Wąchal, *Ustawa o ochronie ...*, s. 39.

⁶ E. Modzelewska – Wąchal, *Ustawa o ochronie ...*, s. 44.

⁷ T. Skoczny, W. Springer, *Podstawowe orzecznictwo antymonopolowe organów wspólnot europejskich, Zakaz porozumień ograniczających konkurencję I*, Urząd Antymonopolowy, Warszawa 1996, s. 29.

⁸ T. Skoczny, W. Springer, *Podstawowe orzecznictwo ...*, s. 29; por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 14.07.1972 r. w sprawie 48/69 *Imperial Chemical Industries Ltd. v. Komisja Wspólnot Europejskich*, Zb. Wyroków SE 1972, 619.

⁹ T. Skoczny, W. Springer, *Podstawowe orzecznictwo ...*, s. 112, por. wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 14.07.1972 r. w sprawie 48/69 *Imperial Chemical Industries Ltd. v. Komisja Wspólnot Europejskich*, Zb. Wyroków SE 1972, 619.

(...)»¹⁰. Z uwagi na fakt, że pojęcie uzgodnionych praktyk zakłada istnienie wzajemnych kontaktów, przyjmuje się także, że warunek ten jest spełniony jeśli ujawnienie przez jednego konkurenta innemu przyszłych zamiarów lub zachowania na rynku było wnioskowane, bądź przynajmniej zaakceptowane, przez tego innego konkurenta¹¹. Także Sąd Antymonopolowy w swoim orzecznictwie wskazywał, że norma zakazu kartelu, opisana w art. 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów obejmuje również zachowania polegające na ujawnianiu konkurentom, bez względu na zajmowaną przez ujawniającego przedsiębiorcę na rynku pozycję, swej polityki kosztowo-cenowej, jeżeli służy to lub może służyć koordynowaniu cen przez konkurentów¹². Konkludując stwierdzić należy, że jakikolwiek bezpośredni bądź pośredni kontakt między podmiotami gospodarczymi, takiej natury, że ujawnia konkurentowi sposób zachowania, jaki każdy z nich postanowił przyjąć lub którego przyjęcie na rynku rozważa każdy z nich, stanowi zakazaną praktykę uzgodnioną¹³.

W judykaturze przyjmuje się, że w celu udowodnienia, że doszło do praktyk uzgodnionych, nie jest konieczne wykazanie, że przedsiębiorstwo w formalny sposób zobowiązało się, wobec jednego lub wielu innych podmiotów, przyjąć określony sposób postępowania lub, że przedsiębiorstwa uzgodniły, jakie będzie ich przyszłe zachowanie na rynku. Wystarczy, że przez stwierdzenie zamiarów, przedsiębiorstwo wykluczyło lub, przynajmniej, w istotny sposób zmniejszyło niepewność co do zachowania, jakiego można się spodziewać na rynku z jego strony¹⁴. Bez znaczenia, w ocenie Prezesa Urzędu, jest więc czy strony przedmiotowego postępowania uważały się za związane – prawnie, faktycznie lub moralnie – do podjęcia uzgodnionych działań.

Przyjmuje się także w doktrynie, iż w razie braku bezpośrednich dowodów na udowodnienie praktyk ograniczających konkurencję, dopuszczalnym jest oparcie się na dowodach pośrednich, poprzez odwołanie się, zgodnie z art. 84 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, do przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 1964 r., Nr 43 poz. 296 ze zm., zwanej dalej „Kpc” dotyczących reguł odnoszących się do domniemań faktycznych¹⁵. Stosownie do art. 231 Kpc można uznać za ustalone fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, jeżeli wnioski takie można wyprowadzić z innych ustalonych faktów. Także w judykaturze wskazywano, iż fakt zawarcia zakazanego prawem porozumienia (w przypadku braku dowodów bezpośrednich) może być udowodniony w sposób pośredni, jeżeli podobieństwo postępowania przedsiębiorców nie da się wyjaśnić bez założenia wcześniej uzgodnionego

¹⁰ Wyrok Sądu Pierwszej Instancji (SPI) z dnia 6 kwietnia 1995 r. w sprawie T-142/89 *Usines Gustave Boël SA v. Komisja Wspólnot Europejskich*, Zb. orz. 1995, II-867, w *Prawo konkurencji Wspólnoty Europejskiej, Orzecznictwo, Tom II Część 1, Orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z lat 1990 – 2004*, Opracowanie i wprowadzenie Agata Jurkowska, Tadeusz Skoczny, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2005, s. 228.

¹¹ Wyrok SPI z dnia 15.03.2000 r. w połączonych sprawach T-25/95 (...) *Cimenteries CB i inni v. Komisja Wspólnot Europejskich*, Zb. orz. 2000, II-491, w *Prawo konkurencji Wspólnoty Europejskiej, Orzecznictwo, Tom II Część 2, Orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z lat 1990 – 2004*, Opracowanie i wprowadzenie Agata Jurkowska, Tadeusz Skoczny, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2005, s. 464 i n.

¹² Wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 20.09.1995r., sygn. akt: XVII Amr 15/95.

¹³ Wyrok SPI z dnia 15.03.2000 r. w połączonych sprawach T-25/95 (...) *Cimenteries CB i inni v. Komisja Wspólnot Europejskich*, Zb. orz. 2000, II-491 w *Prawo konkurencji Wspólnoty Europejskiej, Orzecznictwo, Tom II Część 2 ...*, s. 471.

¹⁴ Por. wyrok SPI z dnia 14.05.1998 r. w sprawie T-347/94 *Mayr-Melnhö Kartongesellschaft GmbH v. Komisja Wspólnot Europejskich*, Zb. orz. 1998, II-1751, *Prawo konkurencji Wspólnoty Europejskiej, Orzecznictwo, Tom II Część 1 ...*, s. 381 i 382.

¹⁵ St. Gronowski, *Ustawa antymonopolowa, Komentarz*, 2 wydanie, Wydawnictwo C. H. Beck, Warszawa 1999, s. 165.

zachowania tych podmiotów na rynku¹⁶. Trybunał Sprawiedliwości w Luksemburgu także dopuszcza stwierdzenie istnienia praktyki uzgodnionej bez konkretnego dowodu, jeżeli, przy uwzględnieniu wszelkich poszlak, identyczności zachowań przedsiębiorców nie da się wyjaśnić inaczej niż uzgodnieniem¹⁷.

Praktyka uzgodniona zakłada, poza uzgodnieniem jako takim, również istnienie zachowania na rynku zgodnego z uzgodnieniem oraz związek przyczynowo – skutkowy między tymi dwoma czynnikami. Zdaniem Prezesa Urzędu na rynku nastąpiło zachowanie zgodne z uzgodnieniem. Obie strony, co zostało dowiedzione ponad wszelką wątpliwość podniosły opłaty początkowe za przejazd taksówką z poziomu 6,50 do 8,00 PLN.

Pierwsze sformalizowane dyskusje na temat podwyższenia stawek cen podjęli we własnym gronie członkowie PST Trzy Korony i miało to miejsce 16 marca 2011 r. podczas walnego zebrania członków stowarzyszenia. Podobne rozmowy prowadzili również przedsiębiorcy zrzeszeni w ST Hallo Taxi, choć w postaci sformalizowanej znalazły one odzwierciedlenie w postaci wolnych wniosków zgłoszonych podczas zebrania członków ST Hallo Taxi w dniu 22 marca 2011 r. Wśród propozycji w zakresie wysokości tzw. opłaty początkowej padały kwoty 8 zł lub 8,50 zł.

W dniu 12 kwietnia 2011 r. zarząd PST Trzy Korony podjął formalną decyzję o podwyższeniu stawek opłat taryfowych, rozpoczynając jednocześnie działania w zakresie koordynacji przewzorcowania taksometrów oraz wskazując termin rozpoczęcia stosowania nowych stawek z dniem 22 kwietnia 2011 r. Jednocześnie PST Trzy Korony zamówiło najprawdopodobniej w dniu 15 kwietnia 2011 r. (ewentualnie w dniu 18 kwietnia 2011 r.) wydruk samoprzylepnych arkuszy cenników, po czym odebrało je najprawdopodobniej w dniu 18 kwietnia 2011 r. (względnie w dniu 19 kwietnia 2011 r.).

ST Hallo Taxi podjęło formalną decyzję o podwyższeniu stawek opłat taryfowych w dniu 20 kwietnia 2011 r., ale już między 14 a 16 kwietnia 2011 r. złożyło zamówienie na wydrukowania samoprzylepnych arkuszy cenników, po czym odebrało je w dniu 18 kwietnia 2011 r.

Taksówkarze zrzeszeni w PST Trzy Korony prowadzili działania związane ze zmianą układu taryf w taksometrach (przewzorcowywaniem) głównie w dniach 15 kwietnia 2011 r. (piątek) oraz 21 kwietnia 2011 r. (czwartek) przy czym na dzień 15 kwietnia 2011 r. dokonało przewzorcowania ok. 70% taksówkarzy zrzeszonych w tym stowarzyszeniu. Taksówkarze zrzeszeni w ST Hallo Taxi prowadzili działania w zakresie przewzorcowania taksometrów w dniach od 18 (poniedziałek) do 22 kwietnia 2011 r. (piątek), przy czym ponad połowa członków ST Hallo Taxi dokonała przewzorcowania w dniu 21 kwietnia 2011 r. (czwartek).

W przypadku PST Trzy Korony faktyczne rozpoczęcie stosowania nowych stawek taryfowych nastąpiło w dniu 22 kwietnia 2011 r., przy czym do czasu przewzorcowania taksometrów przez wszystkich członków stowarzyszenia, taksówkarze, którzy dokonali wcześniej zmiany układu taryf, stosowali odpowiednie rabaty wyrównawcze. Członkowie ST Hallo Taxi stosowali nowe stawki cen indywidualnie wraz ze zmianą układu taryf w taksometrze, przy czym ok. 83% z nich rozpoczęło stosowanie nowych stawek w dniu 21 lub 22 kwietnia 2011 r.

¹⁶ Wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 1.03.1993 r., XVII Amr 37/92, „*Orzecznictwo Gospodarcze*” 1993, z. 3, poz. 63; Por. wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 20.09.1995 r., XVII Amr 15/95, „*Wokanda*” 1996, Nr 8 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24.4.1996 r., I CRN 49/96, OSNCP 1996, Nr 9, poz. 124.

¹⁷ T. Skoczny, W. Springer, *Podstawowe orzecznictwo* ..., s. 30.

W związku z powyższym należy wskazać, iż zarówno zlecenie wydruku i odbiór arkuszy cenników oraz faktyczne rozpoczęcie stosowania nowych stawek taryfowych nastąpiło w przypadku obu stowarzyszeń jednocześnie (co do dnia) lub niemal jednocześnie (różnica jednego dnia roboczego). W ocenie Prezesa Urzędu okoliczności te świadczą o wzajemnej koordynacji działań ST Hallo Taxi i PST Trzy Korony w zakresie polityki cenowej. Na słusność takiego wniosku wskazują również warunki, w jakich zaistniały ww. okoliczności.

Po pierwsze należy wskazać na znaczną przejrzystość rynku, wynikającą choćby z faktu publikowania cen na cennikach umieszczanych w pojazdach (widocznych z zewnątrz) oraz spotykania się członków stowarzyszeń w trakcie wykonywania pracy, w miejscach postoju taksówek. Przejrzystość ta nie dotyczy jednak wyłącznie wysokości aktualnie stosowanych cen, ale również działań podejmowanych w związku z planowaną zmianą cen, a nawet sposobów kalkulacji cen. PST Trzy Korony wskazało w piśmie z dnia 18 maja 2012 r., odnosząc się do zarzutu ustalenia jednolitej stawki opłaty początkowej, iż powszechnie stosowaną praktyką jest kalkulacja tej stawki jako kosztu dojazdu do klienta powiększonego o cenę 1 litra paliwa. Z kolei ST Hallo Taxi wskazało, że decyzja o zmianie stawek cen była skutkiem pozyskania „nieoficjalnie” informacji o działaniach PST Trzy Korony polegających na udaniu się poszczególnych taksówkarzy tego stowarzyszenia do Obwodowego Urzędu Miar w Zduńskiej Woli celem przewzorcowania taksometrów. Powyższe okoliczności wskazują, iż istnieje wzajemna wymiana bieżących informacji o przynajmniej niektórych działaniach konkurencyjnych stowarzyszeń taksówkarzy, w tym o zmianie stawek cen.

Należy jednocześnie zaznaczyć, iż procedura zmiany stawek cen – pomimo, iż w warunkach Pabianic możliwa do przeprowadzenia w stosunkowo szybki sposób (relatywnie niewielka liczba członków stowarzyszeń) – stanowi jednak pewną barierę z punktu widzenia organizacyjnego i finansowego. Wymaga bowiem poniesienia kosztów wydruku cenników, opłat urzędowych i usługi serwisowej, ponadto wymaga podjęcia działań organizacyjnych związanych z umówieniem i skoordynowaniem terminów zmian układu taryf w taksometrach poszczególnych pojazdów (wcześniejsza koordynacja działań taksówkarzy, Urzędu Miar i podmiotu wykonującego usługi serwisowe taksometrów), nie licząc działań formalnych wynikających ze statutów stowarzyszeń (podjęcie uchwał zarządu). Jak ustalono, przeprowadzenie przez Obwodowy Urząd Miar w Zduńskiej Woli stosownych czynności związanych ze zmianą układu taryf w taksometrach większej ilości podmiotów wymaga uprzedniego zgłoszenia takiego zamiaru w okresie od 1 do 3 tygodni przed planowanym terminem przeprowadzenia tych czynności. Trudno zatem przyjąć, iż możliwe jest przeprowadzenie jednoczesne (w wielu punktach) ww. procedury przez niezależne stowarzyszenia bez istnienia bieżącej wymiany informacji zarówno o działaniach, ale co ważniejsze również o zamierzeniach obu stowarzyszeń. Co więcej, ze względu na ww. bariery finansowe i organizacyjne związane z przewzorcowaniem taksometrów należy stwierdzić, że jednoczesność ta świadczy również co najmniej o tym, iż stowarzyszenia w istotny sposób zmniejszyły niepewność co do zachowania, jakiego można się spodziewać na rynku ze strony konkurenta.

ST Hallo Taxi wskazało, ustosunkowując się do przedstawionych zarzutów, iż podjęta decyzja o zmianie stawek taryfowych były reakcją na powziętą informację o udaniu się poszczególnych taksówkarzy zrzeszonych w konkurencyjnym stowarzyszeniu do Obwodowego Urzędu Miar celem przewzorcowania taksometrów. Z ustaleń poczynionych w toku postępowania wynika, iż ok. 68% taksówkarzy zrzeszonych w PST Trzy Korony dokonało przewzorcowania taksometrów w dniu 15 kwietnia 2011 r. Zakładając, iż

informacje o tym fakcie dotarły do ST Hallo Taxi w tym samym dniu i od razu podjęto działania związane z ustaleniem z Obwodowym Urzędem Miar terminu przeprowadzenia czynności przewzorcowania, termin ten mógł przypadać najprawdopodobniej na 25 kwietnia 2011 r. (poniedziałek), jednak nie wcześniej, niż 22 kwietnia 2011 r. (piątek). Tymczasem, większość członków ST Hallo Taxi dokonało przewzorcowania w dniu 21 kwietnia 2011 r. (czwartek), a pojedynczy członkowie nawet w dniach od 18 do 20 kwietnia 2011 r. Tym samym należy stwierdzić, iż zgłoszenie do Obwodowego Urzędu Miar zamiaru przewzorcowania taksometrów dla członków ST Hallo Taxi najprawdopodobniej nastąpiło wcześniej, niż 15 kwietnia 2011 r. (zgodnie z informacjami Obwodowego Urzędu Miar w Zduńskiej Woli – co najmniej tydzień przed planowanym terminem przewzorcowania).

Wbrew temu co sugeruje ST Hallo Taxi, iż decyzja o zmianie stawek taryfowych była wyłącznie reakcją na informację o przewzorcowywaniu taksometrów przez członków PST Trzy Korony, należy zauważyć, że ST Hallo Taxi było przygotowane na wprowadzenie zmian już znacznie wcześniej. ST Hallo Taxi rozważało wprowadzenie nowych stawek taryfowych (w tym w zakresie opłaty początkowej w wysokości 8 zł) już 22 marca 2011 r. W toku postępowania ustalono ponadto, że niezależni od obu ww. stowarzyszeń taksówkarze dostosowywali swoje stawki cen w wielu przypadkach w terminach znacznie odległych od terminu podwyższenia cen przez ST Hallo Taxi i PST Trzy Korony (maj, czerwiec, lipiec 2011 r.), pomimo, iż jako podmioty indywidualne, mieli możliwość znacznie szybszej reakcji (w porównaniu z ST Hallo Taxi).

PST Trzy Korony wyjaśnia, że wolą członków PST Trzy Korony było wprowadzenie podwyżek z dniem 15 kwietnia 2011 r., a zbieżność czasowa przewzorcowania taksometrów w obu stowarzyszeniach oraz wprowadzenia nowych stawek w życie wynikała z narzucenia terminu zmian przez Obwodowy Urząd Miar w Zduńskiej Woli. r. Trudno zgodzić się z takim stwierdzeniem. Nie było bowiem przeszkód (na co wskazuje proces podwyższania cen przez taksówkarzy ST Hallo Taxi), aby każdy zrzeszony taksówkarz rozpoczynał stosowanie nowych stawek indywidualnie po dokonaniu zmian w taksometrze. Należy również zauważyć, iż ośmiu członków PST Trzy Korony, którzy dokonali ww. zmian w terminach 21-22 kwietnia 2011 r. (razem ze znaczną większością taksówkarzy zrzeszonych w ST Hallo Taxi), jako nieliczna grupa, mogli również przeprowadzić stosowne czynności w dniach 18-20 kwietnia 2011 r. (podobnie jak kilku taksówkarzy zrzeszonych w ST Hallo Taxi) lub nawet przed 15 kwietnia 2011 r. Trzeba w tym kontekście podkreślić, iż PST Trzy Korony podjęło formalnie decyzję o podwyższeniu stawek taryfowych w dniu 12 kwietnia 2011 r., ustalając już wtedy termin wprowadzenia ich w życie na dzień 22 kwietnia 2011 r. Wobec powyższego, przytoczone przez PST Trzy Korony przesłanki zaistnienia efektu zbieżności terminu wprowadzenia w życie należy uznać za niemiarodajne.

Biorąc powyższe okoliczności pod uwagę, należy więc w ocenie Prezesa Urzędu stwierdzić, że co najmniej akceptowane przez oba stowarzyszenia działanie polegające na wymianie informacji o podwyżkach, wysokości tych podwyżek, terminach wejścia w życie, a więc o polityce cenowej jaką każda ze stron postanowiła przyjąć lub której przyjęcie na rynku rozważyła oraz uwzględnienie uzyskanych w ten sposób informacji we własnym postępowaniu, miało miejsce i wpłynęło na ich zachowanie na rynku właściwym. Strony postępowania dzięki wymianie informacji, w znacznym stopniu ograniczyły niepewność w zakresie swoich wzajemnych działań dotyczących polityki cenowej w zakresie opłaty początkowej. Pomiedzy skutkiem (jednoczesne wprowadzenie przez strony podwyżek opłaty początkowej), a ich zachowaniem (co najmniej pośrednia wymiana informacji o zamiarach w zakresie polityki cenowej, wykluczenie niepewności co polityki cenowej konkurentów) istnieje, zdaniem Prezesa Urzędu, widoczny związek. Wymiana informacji, wykluczenie

niepewności co polityki cenowej konkurentów były więc przyczyną podwyżki opłaty początkowej dokonane przez strony (skutek).

W przedmiotowej sprawie nie istnieje, zdaniem Prezesa Urzędu, żadne inne poza uzgodnieniami dokonanymi przez strony postępowania, racjonalne wyjaśnienie dla jednoczesnych, niemalże identycznych działań stron dotyczących podwyżki opłaty początkowej. Podobne zachowania stron, wskazane wyżej, nie są adekwatne do istniejących warunków rynkowych. Nie zaszły bowiem żadne nowe okoliczności, które uzasadniałyby podwyżkę dokonaną przez wszystkie strony akurat w dniach 18-22 kwietnia 2011 r.

Mając na uwadze ww. ustalone fakty oraz skutek w postaci podniesienia przez wszystkie strony postępowania wysokości opłaty początkowej wywieść można uzasadniony wniosek o istnieniu uzgodnienia dokonanego przez strony przedmiotowego postępowania. Uzgodnienie to, zdaniem Prezesa Urzędu, polega na świadomej kooperacji tzn. wzajemnej wymianie pomiędzy stronami postępowania informacji o obecnych i przyszłych zachowaniach rynkowych w zakresie podwyżki stawek taryfowych, w tym opłaty początkowej. Tym samym strony wykluczyły niepewności co do swoich zachowań, których można się spodziewać na rynku. Nie do zaakceptowania jest, zdaniem Prezesa Urzędu, teza, że bez uprzedniej wymiany informacji o obecnych i zamierzonych działaniach w zakresie opłaty początkowej strony postępowania podniosłyby jednocześnie opłaty początkowe do tego samego poziomu (do 8,00 zł). Ponadto do identycznej podwyżki opłaty początkowej u wszystkich stron doszło pomimo braku obiektywnej, nowej sytuacji na rynku, która by ją uzasadniała. Mimo, iż nie zostało wykazane, aby doszło do zawarcia przez strony sformalizowanej umowy (pisemnej czy ustnej) ustalającej wysokość opłaty początkowej, to jednak wystarczające do uznania za praktykę ograniczającą konkurencję, jest ustalenie, że nastąpiła świadoma koordynacja zachowań stron i przyjęcie sposobu współdziałania, którego skutkiem jest ograniczenie konkurencji.

Prezes Urzędu nie kwestionuje prawa korporacji taksówkowych do zmian cen za świadczone usługi przewozu osób taksówką. Podjęcie decyzji o podwyżkach cen, jako rezultacie działania mechanizmów rynkowych podaży i popytu, jest prawem każdego z przedsiębiorców i nie jest sprzeczne z ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów. Nielegalne jest natomiast ustalanie bezpośrednio lub pośrednio cen w myśl przepisu art. 6 ww. ustawy – stanowi to zakazane porozumienie ograniczające konkurencję.

Cel lub skutek porozumienia

Dla uznania porozumienia za naruszające zakaz określony w przepisie art. 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wystarczające jest aby celem działań lub skutkiem było naruszenie konkurencji. Zgodnie z orzecznictwem sądowym „(...) dla uznania konkretnego działania albo zaniechania za przejaw praktyki monopolistycznej nie jest wcale konieczne, aby owo zachowanie wywołało skutki na rynku. Dla bytu praktyki monopolistycznej wystarczającym jest już bowiem sama możliwość wystąpienia na rynku negatywnych skutków będących przejawem ograniczenia konkurencji”.¹⁸ Podobnie orzekł także Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w innym wyroku wskazując, że cel antykonkurencyjny i skutek antykonkurencyjny porozumienia nie muszą wystąpić łącznie. Dla stwierdzenia naruszenia art. 6 ust. 1 pkt 1 nie ma zatem istotnego znaczenia czy doszło do ograniczenia czy eliminacji konkurencji, skoro już sam cel może stanowić o nielegalności porozumienia¹⁹. W orzecznictwie wspólnotowym wskazuje się także, że nawet jeśli nie obserwowano stosowania w praktyce ustalonych cen, decyzje ustalające je miały na celu

¹⁸ Wyrok Sądu Antymonopolowego z 15.07.1998 roku, XVII Ama 32/98.

¹⁹ Wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 24 marca 2004 r. sygn.: XVII Ama 40/02.

ograniczenie konkurencji²⁰. A jeśli celem porozumienia jest zapobieżenie, ograniczenie lub zakłócenie konkurencji to nie ma potrzeby brać pod uwagę rzeczywistych skutków porozumienia²¹.

Niemniej jednak, w ocenie Prezesa Urzędu, skutek w postaci ograniczenia na lokalnym rynku przewozu osób taksówką na terenie Miasta Pabianic niewątpliwie nastąpił. Strony postępowania, które posiadają ponad (tajemnica przedsiębiorcy) % udział w tym rynku, całkowicie wyłączyły pomiędzy sobą konkurencję w zakresie opłaty początkowej. Jeżeli zatem na ponad (tajemnica przedsiębiorcy) rynku właściwego wyłączono konkurencję w zakresie wysokości opłaty początkowej to uznać należy, że skutki zawartego porozumienia cenowego dla rynku właściwego są antykonkurencyjne - w bardzo poważny sposób ograniczające konkurencję cenową.

Wobec spełnienia przesłanek koniecznych do stwierdzenia praktyki polegającej na porozumieniu ograniczającym konkurencję określonej w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu orzekł jak w pkt I sentencji niniejszej decyzji.

Uzasadnienie nałożenia kary pieniężnej

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w swojej decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 6 ustawy. Z treści powyższego przepisu wynika, iż ww. kara ma charakter fakultatywny, a zatem do Prezesa Urzędu zależy – w ramach uznania administracyjnego – uznanie w decyzji zasadności nałożenia kary pieniężnej wraz z określeniem jej wysokości. Wprawdzie ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów, nie zawiera katalogu przesłanek, od których uzależniona jest decyzja o nałożeniu kary, jednakże art. 111 wskazuje, że ustalając wysokość kary Prezes Urzędu winien wziąć pod uwagę w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy. Ustalając wysokość kary pieniężnej w decyzjach stwierdzających naruszenie zakazów określonych w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów, należy zatem uwzględnić wagę tego naruszenia, rozmiar skutków stosowanej praktyki ograniczającej konkurencję, bądź praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, jak również zaistniałe okoliczności obciążające i łagodzące. Przywołany wyżej przepis określa podstawę i górną granicę ustalenia kary dla PST Trzy Korony i ST Hallo Taxi, które w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary osiągnęły przychód w wysokości odpowiednio (tajemnica przedsiębiorcy) zł i (tajemnica przedsiębiorcy) zł. W związku z powyższym maksymalna łączna kara nałożona na PST Trzy Korony może wynieść (tajemnica przedsiębiorcy) zł, a na ST Hallo Taxi – (tajemnica przedsiębiorcy) zł.

²⁰ Wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (ETS) z dnia 11.07.1989 roku w sprawie 246/86 *S.C. Belasco i inni v Commission* [1989] ECR 2117, *Prawo konkurencji Wspólnoty Europejskiej, Orzecznictwo, Tom I, Orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z lat 1962 – 1989, Opracowanie i wprowadzenie Agata Jurkowska, Tadeusz Skoczny, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 2004, s. 487.*

²¹ Wyrok ETS z dnia 13 .06.1966 roku w sprawach 56/64 i 58/64 *Consten GmbH und Gruding – Verkaufs – GmbH v Commission* [1966], ECR 299, *Prawo konkurencji Wspólnoty Europejskiej, Orzecznictwo, Tom I, Orzeczenia Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z lat 1962 – 1989 ...*, s. 66 ; Por. wyrok ETS w sprawie C – 235/92 *P Montecatini* [1999], ECR I – 4539, par. 122; wyrok ETS w sprawie C – 277/87 *Sandoz Prodotii Farmaceutici v Commission* [1990] ECR I – 45; wyrok ETS w sprawie C – 219/95 *Ferriere Nord v Commission* [1997] ECR I – 4411, par. 14 i 15.

Nakładając karę pieniężną, o której mowa w art. 106 ust. 1 pkt. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu wziął pod uwagę konieczność ustalenia, czy określone w tym przepisie naruszenie dokonane było co najmniej nieumyślnie. Konieczność brania pod uwagę tej przesłanki w przypadku stosowania kar pieniężnych wynika bezpośrednio z art. 106 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Dopuszczenie się naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów może nastąpić zarówno umyślnie, jak też i nieumyślnie. Kara pieniężna może zostać nałożona także w przypadku, gdy przedsiębiorca „choćby nieumyślnie” dopuścił się określonego czynu. Oznacza to, że kara może być nałożona także w przypadku, gdy po stronie przedsiębiorcy nie będzie występować wina, rozumiana jako świadomość bezprawności zachowania. Z tego względu, nakładając karę pieniężną, Prezes Urzędu wziął pod uwagę całokształt okoliczności sprawy, które wskazywać mogą na nieumyślny charakter naruszenia przez PST Trzy Korony oraz ST Hallo Taxi zakazu stosowania praktyk ograniczających konkurencję. W zgromadzonym materiale dowodowym nie ma jednoznacznych dowodów wyraźnej intencji ww. stowarzyszeń naruszenia przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów i świadomości bezprawności działań. Zebrane w trakcie niniejszego postępowania wyjaśnienia i informacje mogą zatem wskazywać na wspomniane wyżej nieumyślne działanie PST Trzy Korony i ST Hallo Taxi. Pomimo tego – jak już wcześniej wskazano – samo stwierdzenie nieumyślności zakwestionowanej praktyki daje podstawę do nałożenia kary pieniężnej, o której mowa w art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zgodnie z art. 111 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów tej ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy. Wysokość nałożonej kary powinna spełniać funkcję prewencyjną, tj. zapobiegać w przyszłości naruszeniom przepisów ustawy antymonopolowej, a także represyjną, tzn. stanowić reperkusję za jej naruszenie. W zależności od stopnia naruszenia przepisów ustawy, ustala się funkcję prewencyjną lub represyjną za wiodącą.

W punkcie I sentencji niniejszej decyzji uznano za ograniczającą konkurencję i naruszającą zakaz, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów praktykę PST Trzy Korony i ST Hallo Taxi polegającą na zawarciu porozumienia ograniczającego konkurencję, poprzez ustalenie jednolitych cen za usługi przewozu osób taksówką w zakresie tzw. opłaty początkowej oraz terminu wejścia w życie zmian cen. Ustalając wymiar kary pieniężnej Prezes Urzędu w pierwszej kolejności dokonał oceny natury stwierdzonego w niniejszej decyzji naruszenia, która determinuje wysokość kwoty bazowej kary będącej odsetkiem uzyskanych przez ww. stowarzyszenia w 2011 roku przychodów. Wskazać przy tym należy, iż w kwestii natury naruszenia Prezes Urzędu wyróżnia naruszenia bardzo poważne (do których należy zaliczyć przede wszystkim szczególnie szkodliwe horyzontalne ograniczenia konkurencji, w tym porozumienia cenowe, zmony przetargowe, podział rynku, kolektywne bojkoty, jak również przypadki nadużywania pozycji dominującej mające na celu lub prowadzące do eliminacji konkurencji na rynku), naruszenia poważne (do których należy zaliczyć przede wszystkim porozumienia horyzontalne niezaliczane do najpoważniejszych naruszeń, porozumienia pionowe wpływające na cenę lub warunki oferowania produktu, przypadki nadużywania pozycji dominującej mające na celu lub prowadzące do istotnego ograniczenia konkurencji lub dotkliwej eksploatacji kontrahentów lub konsumentów), naruszenia mniej poważne niż wyżej wymienione (naruszenia pozostałe, do których należą m.in. porozumienia wertykalne niedotyczące ceny lub możliwości odsprzedaży towaru, jak również przypadki nadużywania pozycji dominującej o mniejszej wadze).

Prezes Urzędu zaliczył przedmiotową praktykę do bardzo poważnych naruszeń prawa antymonopolowego. Wążąc wysokość nałożonej kary pieniężnej Prezes Urzędu uwzględnił nie tylko charakter praktyki, ale również potencjalne skutki, jakie może wywołać tego typu praktyka dla uczestników rynku.

Ustalając wymiar kary pieniężnej Prezes Urzędu wziął pod uwagę, że stosowana przez PST Trzy Korony i ST Hallo Taxi praktyka niesie ze sobą znaczący (przynajmniej formalnie) potencjał wpływu na rynek właściwy w niniejszej sprawie. Doszło bowiem do eliminacji konkurencji w znacznej jego części, a potencjalne skutki praktyki są w zasadzie nieodwracalne. Należy jednak zwrócić uwagę, iż stwierdzona praktyka był skutkiem najprawdopodobniej uzgodnienia pośredniego, a strony porozumienia nie miały świadomości bezprawności praktyki.

Kierując się naturą przedmiotowego naruszenia Prezes Urzędu ustalił kwotę wyjściową kary zarówno dla PST Trzy Korony jak i ST Hallo Taxi w wysokości (*tajemnica przedsiębiorcy*) % przychodów uzyskanych przez ww. stowarzyszenia w 2011 r., co odpowiada kwocie wartości odpowiednio 2.303,68 zł. oraz 2.266,97 zł.

Kolejno należało ocenić wpływ czynników związanych ze specyfiką rynku i działalności PST Trzy Korony i ST Hallo Taxi na wagę naruszenia. W tym kontekście należy przede wszystkim zwrócić uwagę na fakt, iż praktyka odniosła rzeczywiste skutki na rynku, a to ze względu na faktyczne i jednoczesne wprowadzenie w życie uzgodnień dotyczących ceny. Ze względu zaś na znaczny łączny udział w rynku właściwym (pod względem liczby taksówkarzy) obu stowarzyszeń (ok. (*tajemnica przedsiębiorcy*) %), praktyka wzbudziła również wśród pozostałej części rynku (taksówkarzy niezrzeszonych) procesy dostosowawcze, doprowadzając w ciągu kilku miesięcy do ustabilizowania się stawek cen na niemal identycznych poziomach. Wymienione skutki należy uznać za trudno odwracalne. Z drugiej strony należy wziąć pod uwagę argument podnoszony przez strony postępowania, iż ceny usług przewozowych taksówką w Pabianicach nie ulegały zmianom w okresie czterech lat poprzedzających podwyżki w 2011 r., a ceny paliw (zdaniem stowarzyszeń najważniejszy czynnik kosztotwórczy) w tym okresie wzrosły o kilkadziesiąt procent. Biorąc zatem pod uwagę powyższe obiektywne okoliczności, jak również znaczną przejrzystość rynku właściwego, należy się zatem spodziewać, iż nawet bez zaistnienia porozumienia ceny usług przewozowych taksówką uległyby w Pabianicach w latach 2011-2012 najprawdopodobniej podwyższeniu, choć nie jednocześnie, w bardziej turbulentny sposób i w mniejszym stopniu.

Ustalając wysokość kary wzięto także pod uwagę specyfikę rynku, w tym przede wszystkim fakt, iż na rynku właściwym w przedmiotowej sprawie nie występują znaczące bariery wejścia dla nowych konkurentów, a usługi przewozowe taksówką w Pabianicach posiadają co do zasady substytutu w postaci komunikacji miejskiej (przy nieznaczej rozległości rynku).

Przy kalkulacji kary należało również zważyć na fakt, że jest ona nakładana na stowarzyszenia, których przychody składają się głównie ze składek członkowskich.

Powyższe ustalenia, w ocenie Prezesa Urzędu, dają podstawę do zmniejszenia kwot bazowych kary o 20%, do kwoty 1 842,94 zł oraz 1 813,58 zł, odpowiednio dla PST Trzy Korony i ST Hallo Taxi.

Ustalając wymiar kary pieniężnej Prezes Urzędu wziął pod uwagę fakt, iż praktyka miała długotrwały charakter (ponad 1 rok). Wobec powyższego Prezes Urzędu uznał za stosowne zwiększanie wymiaru kar o 10%, do kwoty 2.027,23 zł i 1.994,94 zł, odpowiednio dla PST Trzy Korony i ST Hallo Taxi.

W celu ostatecznego ustalenia wymiary kary pieniężnej, należało dokonać również zbadania oraz usystematyzowania okoliczności obciążających lub łagodzących jej wysokość.

W aspekcie okoliczności łagodzących należy wskazać na aktywną współpracę PST Trzy Korony i ST Hallo Taxi z Prezesem Urzędu w toku postępowania, w szczególności w toku przeprowadzonych kontroli. Umożliwiła ona poczynienie w sposób efektywny ustaleń faktycznych w sprawie.

Nie stwierdzono okoliczności obciążających.

Podsumowując należy wskazać, iż kumulacja okoliczności łagodzących powoduje obniżenie kwot bazowych kar o 10%, tj. do kwot 1.824,51 zł i 1.795,44 zł, odpowiednio dla PST Trzy Korony i ST Hallo Taxi.

W ocenie Prezesa Urzędu wymierzone kary w wysokości (po zaokrągleniu do pełnych złotych) 1.825 zł i 1.795 zł odpowiednio dla PST Trzy Korony i ST Hallo Taxi stanowiące ok. (*tajemnica przedsiębiorcy*) % ubiegłorocznych przychodów obu stowarzyszeń i ok. (*tajemnica przedsiębiorcy*) % maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ustawy. Prezes Urzędu, kierując się potrzebą zdecydowanego przeciwdziałania stosowaniu praktyk ograniczających konkurencję na rynku uznał, że orzeczona kara powinna stanowić dolegliwość dla uczestników niniejszego postępowania. W tym przypadku kara powinna w szczególności spełnić funkcję prewencyjną i wychowawczą, tak aby zapobiec w przyszłości naruszeniom przepisów ustawy antymonopolowej.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w punkcie II sentencji niniejszej decyzji.

Zgodnie z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 77 ust. 1 tej ustawy, jeżeli postępowanie zostało wszczęte z urzędu i w jego wyniku organ antymonopolowy stwierdził naruszenie przepisów tejże ustawy, przedsiębiorca lub związek przedsiębiorców, który dopuścił się tego naruszenia, zobowiązany jest ponieść koszty postępowania. Zgodnie z art. 263 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego – (tekst jednolity Dz. U. z 2000 r., Nr 98 poz. 1071 ze zm. – zwanym dalej „k.p.a.”) w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów do kosztów postępowania zalicza się koszty podróży i inne należności świadków i biegłych oraz stron w przypadkach przewidzianych w art. 56 k.p.a., a także koszty spowodowane oględzinami na miejscu, jak również koszty doręczenia stronom pism urzędowych.

Niniejsze postępowanie antymonopolowe zostało wszczęte z urzędu. W jego wyniku Prezes Urzędu w punkcie I sentencji niniejszej decyzji stwierdził naruszenie przez PST Trzy Korony i ST Hallo Taxi art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Kosztami niniejszego postępowania są wydatki związane z prowadzoną w toku tego postępowania korespondencją. W związku z powyższym Prezes Urzędu postanowił obciążyć PST Trzy Korony kwotą kosztów w wysokości 22,60 zł (słownie: dwadzieścia dwa złote 60/100) oraz ST Hallo Taxi kwotą kosztów w wysokości 28,25 zł (słownie: dwadzieścia osiem złotych 25/100).

W związku z powyższym Prezes Urzędu postanowił jak w punkcie III sentencji niniejszej decyzji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie: NBP O/O Warszawa 51101010100078782231000000.

Zgodnie z art. 264 § 1 k.p.a., w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów koszty niniejszego postępowania strony postępowania obowiązane są wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000 w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 1 i 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi.

Jednak w przypadku kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w punkcie VI sentencji niniejszej decyzji, stosownie do art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z 479³² § 1 i 2 k.p.c., oraz art. 264 § 2 k.p.a., w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przysługuje zażalenie do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 1 i 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi.

*Z upoważnienia
Prezesa
Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury*

Barbara Romańczak-Graca

Otrzymuje:

1. Stowarzyszenie Taksówkarzy
Hallo Taxi Pabianice
2. Pabianickie Stowarzyszenie Taksówkarzy
„Trzy Korony”